

Martat täyttää 120 vuotta

Karjalohjan Martat ry on yksi 1092:sta Suomen marttayhdistyksestä

Martta-järjestö perustettiin 120-vuotta sitten. Martta-järjestön perustajajäsen ja tarmokas naisasianainen Lucina Hagman ja muut järjestön vaikuttajat halusivat nostaa naisen asemaa suomalaisessa yhteiskunnassa. Äidin roolia perheen tukipilarina ja valistuksen tuojana haluttiin nostaa esille. Ensin piti kuitenkin poistaa kodeista puute ja kurjuus. Aluksi Martta-järjestö lähetti yhdistyksiin lähetejä (= nyk. kutsutaan ketjukouluttajiksi). Heidän opeillaan perustettiin kasvimaita, torjuttiin tuholaisia ja kasvatettiin lapsia sekä harjoitettiin järkevää kodinhoitoa. Karjalohjan Marttojen historiikin mukaan marttapiirin konsultti oli usein nähty vieras Karjalohjallakin, ja läheteille järjestettiin yösija, jos kurssit kestivät useamman päivän.

Karjalohjalla marttayhdistyksen perustamiselle oli sodan runtelemassa maassa sosiaalinen tilaus. Yhdistyksen perustava kokous pidettiin Karjalohjan Rukoushuoneella 30.12.1945, ja jo vuoden 1946 lopulla oli varsinaisia jäseniä 47. Toiminta aloitettiin vaatimattomasti. Ensimmäiseen työiltaan kokoonnuttiin puheenjohtaja Elli Malmgrenin kotiin ja päätetty oli, että emäntä tarjosi yksinkertaisen korvikkeen. Karjalohjan Marttojen vuoden 1954 vuosikokouksen yhteydessä vierailut konsulentti Anttonen puhui marttatyöstä yleensä ja erikoisesti siitä, miten martat voisivat vaalia kodin henkeä esimerkiksi unohtaen tavaksi tulleen kiusallisen kiireen ja uhraten aikaa perheelle lukien, laulaen sekä monella muulla hyväksi katsotulla tavalla kohentaa perheenjäsenten mielialaa.

Karjalohjan Martat ovat perustamisestaan lähtien toimintu hyvin aktiivisesti. Suomen liittyessä EU:hun alkoi EU-rahoitteisten Leader-hankkeiden aika. Vuoden 2000 teeman "Martta - nainen ajassa" mukaisesti Karjalohjan Martoilla oli Karjalohjan kunnan kanssa Nuorisoprojekti vuosina 2001-2002, jonka tuloksena syntyi nuorisotalo Katulamppu, entisen Rukoushuoneen tyhjistä varastotiloista kunnostetut omat kokoontumistilat. Lohjan kaupungin nuorisopalveluiden lisäksi tiloissa toimii edelleen nuorten itsenäisesti hoitama kesäkahvila. Karjalohjan Martat järjestävät hyvin

suosittuja teatteri- ja messumatkoja, teemailtoja, erilaisia retkiä, kirjailijavierasiltoja, myyjäisiä ja kahvituksia sekä ruokailuja. Yhteistyö on tiivistä muiden paikallisten järjestöjen ja yhdistysten sekä Karjalohjan koulun kanssa. Yhteistyötä teemme myös Lohjan alueella muiden Lohjan marttayhdistysten kanssa.

Karjalohjan Marttojen 70 -vuotista historiaa 2015 juhlistettiin näyttelyllä Karjalohjan Kulttuurivintillä. Esillä oli valokuva- ja lehtijuttunäyttely eri vuosikymmenien toiminnasta, ja lähes joka päivä paikalla oli "live-martta" opastamassa tai kertomassa jostakin teemasta. 70 -vuotisjuhlan kunniaksi teimme Visbyn matkan Gotlantiin.

Neulesuunnittelija Veera Välimäki esitelmöi Karjalohjan Kulttuurivintillä Karjalohjan Marttojen 70-vuotisjuhluvuonna 2015.

Yhdistyksen kotisivuilla www.martat.fi/marttayhdistykset/karjalohjan-martat-ry näkyy toiminnan monipuolisuus ajankohtaisina teemailtoina ja tapahtumina, perinteisiä iltojakaan unohtamatta. Eräs varainkeruun muoto on marttailoissa pidettävät "naruarpajaiset", joka perinne on säilynyt yhdistyksen alkuvuosilta asti. Kotisivuiltamme löytyy myös tämän vuoden toimintakalenteri, joka löytyy myös <https://www.facebook.com/karjalohjanmartat/> sivuilta.

120 vuoden toimintavuoden jälkeen marttojen teemoja kuvaavat 'Arki on parasta' ja 'Elämä on parasta itse tehtynä' säilyttävät pintansa. Aiemmat monipäiväiset marttojen

kurssit ovat lyhentyneet ja yhden illan aikana voi oppia jo monenmoista. Useimmiten marttailtojen parasta antia ovat yhdessä tekeminen ja vaikuttaminen. Marttailu on arjentaitojen edistämistä, verkostoitumista ja yhteisöllisyyttä. Jäseneksi voi liittyä mihin tahansa marttayhdistykseen, ja marttailla voi itselle sopivalla tavalla, säännöllisesti tai harvemmin yhdistystoimintaan osallistuvana.

Martta-järjestön rakenne on kolmiportainen. Koko valtakunnan katto-organisaationa toimii Marttaliitto (www.martat.fi), johon kuuluu 14 marttapiiriä. Paikalliset yhdistykset ovat marttapiirien jäseniä. Karjalohjan Martat kuuluu Uudenmaan Marttoihin. Uudenmaan alueella on 150 marttayhdistystä ja niissä toimii lähes 9000 marttaa. Jäseniä koko Marttajärjestöllä on yhteensä noin 44 000.

Lähteet:

- Karjalohjan Martat ry/Jaana Perheentupa, puheenjohtaja, Karjalohjan Marttojen historia, www.martat.fi/marttayhdistykset/karjalohjan-martat-ry, <https://www.facebook.com/karjalohjanmartat/>
- Kuvat Jaana Perheentupa
- Marttaliiton historia 1899-2019-video
- www.martat.fi

Karjalohjan martat kirjamesseilla 2018.